

Тема 9. Конкурентоспроможність в умовах глобалізації

Мета: розглянути сутність економічного глобалізму; з'ясувати причини (стимули) глобалізації; вивчити джерела та чинники досягнення глобальної конкурентоспроможності; проаналізувати перешкоди на шляху глобальної конкуренції.

План

1. Сутність та ознаки економічної глобалізації.
2. Джерела та чинники досягнення глобальної конкурентоспроможності.
3. Перешкоди на шляху глобальної конкуренції.
4. Розробка та впровадження глобальної стратегії корпорацій.
5. Тенденції, що впливають на глобальну конкуренцію

Основні терміни і поняття:

Глобалізація, економічна глобалізація, витрати виробництва, витрати на інновацію, капітальні вкладення, ринкові стимули, глобальним досвід, диференціація продукції, диференціація товарна, диференціація цінова, глобальні стратегії, системна конкуренція.

Методичні рекомендації

Під час опрацювання першого питання спочатку слід розкрити сутність економічної глобалізації. Потрібно звернути увагу на основні передумови глобалізації світової економіки: науково-технічні, інформаційні, виробничо-технічні, економічні, політичні, соціальні, екологічні. Також студент має охарактеризувати основні ознаки глобалізації світової економіки: поглиблення міжнародного поділу та кооперації праці; зростання взаємозв'язку та взаємозалежності національних господарств; посилення відкритості національних ринків та поступове усунення бар'єрів на шляху руху товарів, послуг, капіталів, робочої сили; зростання цілісності та єдності світового господарства; нівелювання національних звичаїв і традицій та створення глобального інформаційного простору; посилення міжнародної конкуренції та домінування ТНК на світових ринках.

Друге питання теоретичного блоку семінарського заняття вимагає від студента визначення джерел та чинників досягнення глобальної конкурентоспроможності (порівняльна перевага, економія за рахунок масштабів виробництва, глобальний досвід, економія за рахунок масштабів матеріально-технічного забезпечення, економія за рахунок масштабів маркетингу, економія за рахунок масштабів у закупках, товарна диференціація, запатентована технологія виробництва товару, мобільність виробництва).

Розкриття третього питання вимагає від студента звернути увагу на перешкоди на шляху глобальної конкуренції, які умовно поділяють на групи: економічні перешкоди; перешкоди, пов'язані з роботою менеджера; перешкоди суспільного характеру.

При опрацюванні четвертого питання розкрити сутність глобальної стратегія, етапи її розробки, що включають: 1) вибір точок виходу до ринку, який заснований на трьох параметрах оцінки: ресурсах компанії, її

конкурентоспроможності та привабливості ринку, 2) визначення способу вступу до ринку – від експорту до варіантів, які пов'язані з вищим ступенем ризику та прибутковості.

Розкриття п'ятого питання вимагає від студента звернути увагу на тенденції, що впливають на глобальну конкуренцію, а саме: стирання відмінностей між країнами, агресивна індустріальна політика, визначення та протекція найважливіших активів з боку держави, вільне переміщення технологій, поступове виникнення нових великомасштабних ринків, конкуренція нових країн.

Навчальне завдання

1. З'ясуйте, що лежить в основі економічної глобалізації.
2. Розгляньте переваги та недоліки конкурентності в глобальних галузях.
3. Проведіть порівняльну оцінку економіки між масштабами виробництва, маркетингом, закупівлею.
4. Поясніть особливості розробки та впровадження глобальної стратегії корпорацій.
5. Проаналізуйте перешкоди на шляху глобальної конкуренції.

Одноваріантні запитання (вказати Так чи Ні)

1. Найважливішу конкурентну перевагу України складає її величезний людський капітал.
2. Реальну конкуренцію світовим ринкам складає ресурсний потенціал України, зокрема мінеральні ресурси.
3. Технологічне оновлення традиційних галузей і пріоритетний розвиток виробництв, які формують нові технології, сприятимуть зростанню економіки України на якісно новій основі та створення умови для повноправної участі нашої держави в системі світових господарських зв'язків.
4. За оцінками експертів, господарство нашої країни все менше набуває рис економіки колоніального типу.
5. Одним із важливих показників соціально-орієнтованої економіки та її конкурентоспроможності є вартість робочої сили в Україні, яка складає 45 центів на годину, тоді як у Німеччині – 25дол.США, Японії – 16,5, США – 15,5, Франції – 15,5, Великій Британії – 13, Південній Кореї – 7,5, Мексиці – 3, Малайзії – 2,5дол.

Практичне завдання

1. Завершіть структурно–логічну схему процесу економічної глобалізації

2. Вставте пропущені слова.

1. – глобально функціонуючий світ виробничо-господарський механізм, складом якого стали окремі національні економічні системи.

2. – економічний процес взаємодії і боротьби товаровиробників за найвигідніші умови виробництва і збуту товарів, за отримання найбільших прибутків. Водночас – механізм стихійного регулювання виробництва в умовах вільних ринкових відносин.

3. – виражені в грошовій формі фактичні витрати, пов'язані із здійсненням різних видів інноваційної діяльності, що виконується в масштабі підприємства (галузі, регіону, країни).

4. – вироблення ефективного прибутку.

5. – відображення в людській свідомості законів об'єктивного світу і суспільної практики, одержане в результаті активного практичного пізнання. Сукупність практично засвоєних знань, навиків, знання життя, засноване на пережитому, випробуваному на чужому прикладі.

6. – виокремлення продукції фірми з інших конкуруючих продуктів за допомогою ціни, якості, упаковки, товарного знаку тощо.

7. – виділення підприємством своїх товарів і послуг як особливих, відмінних від товарів і послуг конкурентів, забезпечення для них окремих ніш попиту.

8. – встановлення різного рівня цін на однаковою продукцію у зв'язку з економічними, природними, територіальними й іншими незалежними від підприємств розходженнями у витратах на її виробництво, а також з огляду на якість продукції (сортність, клас, тип та ін.) і попит на неї.

9. – загальний, недеталізований план певної діяльності, який охоплює тривалий період, спосіб досягнення складної цілі, а рівень мікроменеджменту росте разом з розміром і розвитком підприємства.

3. Проаналізуйте Інтернет-публікації та визначте вплив процесів глобалізації на конкурентоспроможність країни.

Публікації:

1. Іртищева І. О. Вплив глобалізації на рівень конкурентоспроможності національної економіки: фактори, механізми, інструменти. URL: <https://cutt.ly/cCNngTv>
2. Дернова І.А., Боровик Т.М., Кравченко Л.В. Глобальний вимір конкурентоспроможності України. URL: <https://cutt.ly/ICNnN71>
3. Ледян Т.О., Дідіченко О.С. Вплив глобалізаційних процесів на економіку і ринок праці України. URL: <https://cutt.ly/tCNm8Yx>